

Handläggning	Peter Göthblad	Kulturdepartementet
Direkttelefon	0520-49 77 99	
Epost	Peter.gothblad@trollhattan.se	
Datum	2021-02-17	ku.csm@regeringskansliet.se
Diarienumr	KS 2020/00858 640	

Remiss av Institutet för språk och folkminnets förslag till handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken

Sammanfattning

Trollhättans Stad ser positivt på Handlingsprogrammet och på de olika förslag som tas fram där. Trollhättans Stad har efter ansökan varit Finskt förvaltningsområde sedan 2012, och söker även samarbete och samråd med den romska minoriteten, men har i nuläget inga kontakter med företrädare för de två andra minoritetsspråken som omfattas av handlingsprogrammet, och heller inte med den samiska minoriteten. Ett nationellt Handlingsprogram välkomnas för att i någon mån ge mer likvärdiga villkor för de språkliga minoriteterna men också för att stödja kommunernas och civilsamhällets olika insatser för att bevara och revitalisera språken och öka kunskapen bland både förtroendevalda, offentliga tjänstepersoner och befolkningen i stort.

Synpunkter på de olika förslagen i Handlingsprogrammet

Förslag till kapitel 1 En ökad och sammanhållen kunskap om minoriteterna och minoritetsspråken.

1.1

Förslagen för att öka kunskapen är bra och tillstyrks. Det har saknats lättillgänglig information att sprida bland t ex offentliganställda. En grupp som inte omnämns men som också är i behov av ökad kunskap är de förtroendevalda, och med lättillgänglig informationsportal och

Stadskansliet

webbutbildning kan även denna grupp nås i framtiden om förslagen omsätts till praktik.

1.2

Att utöka möjligheterna till förvaltningsområden är positivt och tillstyrks och Trollhättans Stad är öppen för fortsatta diskussioner om ett sådant förslag skulle uppkomma, särskilt intressant skulle detta bli om även Vänersborg skulle innefattas av ett sådant förslag, underlaget för olika insatser riktade till minoriteten skulle då utökas och underlättas av det gemensamma åtagandet.

Förslag till kapitel 2 De nationella minoritetsspråkens utveckling och revitalisering

2.1 och 2.2

Etablering av nationella språkcentrum för samtliga minoritetsspråk kan bidra med viktig kunskap för att bevara och stärka minoritetsspråken.

Modersmålsenheten i Trollhättan ser det som ett stort steg för att utveckla språken hos yngre generationer. Insatser på kommunal eller regional nivå genom språkresurscentrum kan ge möjligheter till inspiration och samarbete mellan lärare som undervisar i minoritetsspråken. Statliga medel är en förutsättning för att etablera och driva språkresurscentrum.

2.4

Inga synpunkter

Förslag till kapitel 3 En obruten utbildningskedja

3.2

När det gäller förskolan är tillägg i läroplanen och pedagogiskt stödmaterial goda förslag. Det kan vara ett tydligt budskap om hur viktigt det är att tidigt lägga grunden för minoritetsspråket hos barnen. Samtidigt underlättar det för pedagoger och modersmåls lärare att få tillgång till material för

undervisningen, bland annat i romani chib. Fjärrundervisning är också en bra möjlighet för samarbete och utbyte av erfarenheter mellan förskolor.

3.7

Goda läromedel i minoritetsspråken är en framgångsfaktor och bidrag till kommersiella förlag kan leda till att tillgången på läromedel blir bättre. Olika läromedel kan hjälpa modersmålläraren att anpassa undervisningen till olika elevers behov. Det skulle också vara ett framsteg om det finns en portal där modersmållärare kan dela med sig av material som de själva har producerat.

Förslag till kapitel 4 Språket i det livslånga lärandet

4.1

Förslagen är bra men frågan är om de är tillräckliga – om man ska nå bredare grupper inom folkbildningen är det viktigt att språkkurser utformas på ett sådant sätt att kostnaden för den enskilde minimeras eller helst erbjuds kostnadsfritt. Viktigt att utbudet kan presenteras i t ex den portal som beskrivs. Ett sådant kursutbud kan också vara viktigt för kommunens egen personal inom olika verksamheter där minoritetsspråket behöver upprätthållas

4.2

Det kan vara en fördel att erbjuda språkstudier i yrkesvuxenutbildningar med inriktning mot vård och omsorg. Språkkunskaper är en viktig del i bemötandet och kan resultera i en efterfrågan på språkkunnig personal.

Olika insatser som föreslås när det gäller översättningsbranschen kan främja kvaliteten på översättningsarbeten inom minoritetsspråken och även säkra tillgången på översättare inom dem.

Förslag till kapitel 5 Kultur bär språk – språk bär kultur

5.1

Det är bra med en breddning och långsiktighet. Trollhättans Stad har sedan 2018 arbetat med en modell inom Bokstart och erhållit visst statligt stöd – det är viktigt att det finns tillgång till finansiering men också implementering i den egna verksamheten vilket kan behöva projektstöd under de första åren. Vi har även i viss mån använt oss av språkstödspaket via Sverigefinska ungdomsförbundet men ser det som positivt om central myndighet övertar detta ansvar och sprider paketen till samtliga mödravårdscentraler.

5.2

Bra med en långsiktighet i stödet för utgivning av litteratur på minoritetsspråken såväl som översättningar (och tvåspråkiga utgivningar?) Särskilt bör beaktas tillgången av olika media, böcker, digitala versioner och talböcker för att nå så många "läsare" som möjligt

5.3

Det är positivt att Kungliga Biblioteket ges ett huvudansvar när det gäller böcker etc. på de nationella minoritetsspråken. Detta då vi vet att det är ett tungt arbete inte minst för mindre kommuner att försöka leta rätt på kvalitativt material och att detta torde gå att göra nationellt varpå sedan kommunbibliotek kan antingen rekvirera böcker etc. därifrån eller om inte annat få råd och stöd i hur de ska gå till väga.

5.4

Det är positivt att minoritetsspråken uppmärksammas men om förslaget ska vara kostnadsneutralt och det inte tillförs ytterligare medel så kommer det att innebära minskade stöd till bland annat socioekonomiskt svaga områden etc. I det fallet blir ju det inte någon samhällelig vinst utan olika svaga grupper som

ställs mot varandra vilket inte är en lyckad väg framåt. I stället bör anslagen till Kulturrådet utökas för att få avsedd effekt och inte innebära undanträngning av andra prioriterade grupper.

5.5

Förslaget att ge Finlandsinstitutet permanent stöd är bra. De har under flera år gett oss kommuner möjlighet att kunna visa ny finsk film för en bred publik. Även när det gäller Svenska filminstitutets tänkta nya uppdrag så är det bra men om det ska finansieras inom nuvarande anslagsram finns risk för undanträngning – vi föreslår istället ett riktat anslag just för detta ändamål

5.6

Inga synpunkter

Förslag till kapitel 6 De nationella minoritetsspråken i det digitala samhället

6.1

En språkbank för alla minoritetsspråk, särskilt de som inte är helt standardiserade, kan vara en stor fördel för att stärka språkens användning. Det kan komma till stor nytta både i privata och officiella sammanhang som till exempel utbildning och översättning.

Paul Åkerlund
Kommunstyrelsens ordförande

Said Niklund
Stadsdirektör